

ATMINTINĖ DĖL PELNO NESIEKIANČIŲ SUBJEKTŲ ATSKAITOMYBĖS

Atskaitomybės dokumentų viešinimo svarba

- Tinkamai parengti ir paskelbti atskaitomybės dokumentai yra esminis informacijos šaltinis apie subjektą visiems suinteresuotiems asmenims priimant sprendimus, susijusius su subjektu.
- Tinkamai parengti ir paskelbti atskaitomybės dokumentai užtikrina suinteresuotų asmenų pasitikėjimą pelno nesiekiančiu subjektu, todėl šis lengviau gauna finansavimą, su juo noriau sudaromos sutartys, subjektas turi gerą reputaciją, patikimo subjekto įvaizdį ir pan.
- Atskaitomybės dokumentai¹:
 - o finansinės ataskaitos (finansinės būklės ataskaita, veiklos rezultatų ataskaita ir aiškinamasis raštas),
 - o veiklos ataskaita arba metinis pranešimas.
- Atskaitomybės dokumentais suinteresuoti asmenys:
 - o paramos, labdaros teikėjai, kiti subjekto finansuotojai,
 - o visuomenė,
 - o valstybės institucijos ir įstaigos. Joms informacija reikalinga priimant sprendimus, susijusius su politikos formavimu dėl paramos priemonių, apmokestinimo ar priežiūros.

Atskaitomybės dokumentų rengimo reikalavimai nustatyti:

- Atskirų pelno nesiekiančių subjektų (viešųjų įstaigų, asociacijų, labdaros ir paramos fondų, kitų) veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose².
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos, metinės ataskaitos rengimo ir neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo“ (2018 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-443 redakcija) (toliau – Taisyklės).

¹ Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad pelno nesiekiantys subjektai, kurie neturi samdomų darbuotojų atskaitiniais ir praėjusiais finansiniais metais ir kurių pajamos ir (arba) gautos finansavimo sumos per praėjusius ir užpraėjusius finansinius metus neviršijo 30 000 eurų, apskaitai tvarkyti gali netaikyti dvejybinio įrašo ir jie gali rengti metinę ataskaitą vietoje metinių finansinių ataskaitų ir metinio pranešimo (veiklos ataskaitos). Atskaitomybės dokumentai atmintinėje apima ir metinę ataskaitą.

² Viešųjų įstaigų įstatymas, Asociacijų įstatymas, Labdaros ir paramos fondų įstatymas

Informacija apie labdarą ir paramą:

- Pateikiama subjekto finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte užpildant Taisyklių 4, 5 ir 6 prieduose nustatytas formas.
- Nurodoma informacija apie gautą paramą ir paramos teikėjus bei jos panaudojimą:
 - Pateikiant informaciją apie paramos teikėjus, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė,
 - Jeigu paramos teikėjo per ataskaitinius finansinius metus suteiktos paramos vertė neviršija 2 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių ir sudaro ne daugiau kaip 10 procentų subjekto per ataskaitinius finansinius metus visos gautos paramos ir (arba) visų gautų finansavimo sumų, paramą suteikęs juridinis asmuo gali būti nenurodomas,
 - Subjektų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose gali būti nustatytas papildomos informacijos apie paramą pateikimas aiškinamajame rašte.

Veiklos ataskaitoje arba metiniame pranešime pateikiama informacija:

- veiklos tikslai, uždaviniai,
- atlikti darbai,
- ateinančių finansinių metų veiklos tikslai, uždaviniai,
- planuojami atlikti darbai,
- narių (dalininkų³) skaičius finansinių metų pabaigoje ir praėjusių finansinių metų pabaigoje.
- Subjektų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose gali būti nustatyta pateikti ir kitą informaciją.
- Gali būti nurodyta ir kita informacija, kurią nusprendžia pateikti subjekto vadovas ar visuotinis dalininkų susirinkimas.

Finansinių ataskaitų auditas

- Audito tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę, jog finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais tikrai ir teisingai parodo audituojamo subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus pagal taikomus teisės aktų reikalavimus.
- Finansinių ataskaitų auditas leidžia suinteresuotiems asmenims labiau pasitikėti subjektu ir jo vykdoma veikla.

³ Labdaros ir paramos fondų, viešųjų įstaigų

- Viešosios įstaigos⁴ metinių finansinių ataskaitų auditas privalomas, kai tenkinamos bent dvi iš šių sąlygų:
 - 1) viešoji įstaiga pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskiriama prie viešojo sektoriaus subjektų ir jos veikla ne mažiau kaip 50 procentų finansuojama iš valstybės ir (arba) savivaldybės (savivaldybių) biudžeto (biudžetų);
 - 2) paskutinę finansinių metų dieną finansinės būklės ataskaitoje nurodyto turto vertė viršija 1 800 000 eurų;
 - 3) pajamos per ataskaitinius finansinius metus viršija 3 500 000 eurų.
- Labdaros ir paramos fondo⁵ metinių finansinių ataskaitų auditas privalomas, kai fondas tenkina bent vieną iš šių kriterijų:
 - 1) fondas valdo neliečiamąjį kapitalą;
 - 2) fondą kontroliuoja akcinė bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei ir (arba) savivaldybei nuosavybės teise.
- Subjektų, kuriems finansinių ataskaitų audito reikalavimas nėra privalomas pagal teisės aktų reikalavimus, visuotinis dalininkų (narių) susirinkimas gali priimti sprendimą dėl subjekto metinių finansinių ataskaitų rinkinio audito ir tuomet turi išrinkti auditorių ar audito įmonę, atliksiantį auditą.

Pelno nesiekiančių subjektų vidaus kontrolė:

- Subjekto vidaus (veiklos) kontrolės tvarką atsižvelgiant į subjektų veiklą reglamentuojančius įstatymus turi nustatyti visuotinis dalininkų susirinkimas arba ji turi būti nustatyta įstatuose.
- Vidaus kontrolės priemonės (pavyzdžiui, prieiga prie banko sąskaitų, slaptažodžiai, keturių akių principas, dokumentų pasirašymas ir pan.) prisideda prie subjekto tinkamo veiklos organizavimo, teisės aktų reikalavimų laikymosi, prie subjekto vadovo, subjekto narių (dalininkų) apsaugos nuo neteisėtų veiksmų (nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės), o tuo pačiu – ir subjekto veiklos tęstinumo.

Atskaitomybės dokumentų tvirtinimo ir teikimo terminai:

- Subjektų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose⁶ nustatyta, kad per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos visuotinis dalininkų (narių) susirinkimas tvirtina metinių finansinių ataskaitų rinkinį.
- juridinių asmenų registro tvarkytojui (toliau – Registro tvarkytojas) pateikiamas metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir metinis pranešimas ar veiklos ataskaita kiekvienais metais per trisdešimt dienų nuo jų patvirtinimo momento⁷. Kai yra atliktas finansinių ataskaitų auditas, kartu su audituotu metinių finansinių ataskaitų rinkiniu turi būti pateikta ir auditoriaus išvada.

⁴ Viešųjų įstaigų įstatymo 11 straipsnio 6 dalis

⁵ Labdaros ir paramos fondų 11 straipsnio 7 dalis

⁶ Viešųjų įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 6 punktas, Asociacijų įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 5 punktas, Labdaros ir paramos fondų 8 straipsnio 1 dalies 5 punktas

⁷ Civilinio kodekso 2.66 straipsnio 4 dalies nuostatos

Atskaitomybės dokumentų skelbimas

- Metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir veiklos ataskaita arba metinis pranešimas kartu su auditoriaus išvada (tais atvejais, kai finansinių ataskaitų auditas atliktas) yra vieši dokumentai.
- Metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir veiklos ataskaita arba metinis pranešimas (išskyrus fizinių asmenų asmens duomenis, kurie pagal įstatymus, reglamentuojančius fizinių asmenų asmens duomenų apsaugą, viešai neskelbiami):
 - 1) turi būti paskelbti subjekto interneto svetainėje, jeigu subjektas ją turi,
 - 2) su šiais dokumentais turi būti sudarytos galimybės susipažinti subjekto buveinėje,
 - 3) turi būti pateikti Registro tvarkytojui.
 - 4) yra nemokamai skelbiami Registro tvarkytojo interneto svetainėje.

Grėsmės netekti paramos gavėjo statuso ir kitos pasekmės nevykdant pareigos skelbti atskaitomybės dokumentus

- Labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnyje numatyta, kad juridiniam asmeniui paramos gavėjo statusas gali būti panaikintas Registro tvarkytojo iniciatyva, kai paramos gavėjas Registro tvarkytojui nepateikė metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo ar veiklos ataskaitos, Valstybinei mokesčių inspekcijai – mėnesio ir metinės ataskaitos apie gautą paramą ir jos panaudojimą.
- Juridinis asmuo, kuriam buvo panaikintas paramos gavėjo statusas, pakartotinai dėl šio statuso suteikimo gali kreiptis į Registro tvarkytoją ne anksčiau kaip po vieno metų.
- pagal Civilinio kodekso nuostatas⁸ Registro tvarkytojas gali inicijuoti juridinio asmens likvidavimą, jei Registro tvarkytojui nėra pateiktos finansinės ataskaitos, veiklos ataskaita (metinis pranešimas) ir auditoriaus išvada (kai finansinių ataskaitų auditas yra privalomas).

Parengė:

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamentas

2022 03 17

⁸ Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.70 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Registro tvarkytojas turi teisę inicijuoti juridinio asmens likvidavimą, kai yra bent viena iš šių aplinkybių:

1) juridinis asmuo nepateikė šio kodekso 2.66 straipsnio 4 dalyje nustatytų finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos (metinio pranešimo), auditoriaus išvados per dvylika mėnesių nuo šiame kodekse ar kituose įstatymuose nustatytų šių dokumentų pateikimo juridinių asmenų registruoti terminų pabaigos;